نامه‌ی خوزستان

مقالات و یادداشت‌هایی درباره‌ی تاریخ، فرهنگ و تمدن خوزستان

(به مناسبت بیستم اردیبهشت ۱۳۹۵، روز خوزستان، بیست و نهمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران)

به کوشش
بهمن ساکی . فردین کوراوند . مجتبی گهستونی

www.ketab.ir

سرشناسه: ساکی، بهمن، ۱۳۴۸ -
عنوان و نام پدیدآور: نامه‌ی خوزستان: مجموعه مقالات / به کوشش: بهمن ساکی.
مشخصات نشر: اهواز: خوزان، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری: ۱۷۶ ص.
شابک: ۵-۰-۹۶۳۳۰-۶۰۰-۹۷۸
وضعیت فهرست نویسی: فیپا
موضوع: مقالات و یادداشت‌هایی درباره‌ی تاریخ، فرهنگ و تمدن خوزستان
شناسه افزوده: کوراوند، فردین، ۱۳۵۸ - (گردآورنده)
شناسه افزوده: گهستونی، مجتبی، ۱۳۵۸ - (گردآورنده)
شناسه افزوده: معاونت فرهنگی اداره‌ی کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان خوزستان

نامه‌ی خوزستان

مقالات و یادداشت‌هایی درباره‌ی تاریخ، فرهنگ و تمدن خوزستان

(به مناسبت سیم دیبهشت ۱۳۹۵، روز خوزستان،

بیست و یکمین نمایشگاه بین المللی کتاب تهران)

.....

به کوشش:

بهمن ساکی . فردین کوراوند . مجتبی گهستونی

مدیر هنری: محمد جهانگیری

چاپ نخست: ۱۳۹۵ / شمارگان ۵۰۰ نسخه

شابک: ۵-۰-۹۶۳۳۰-۶۰۰-۹۷۸

.....

این اثر به سفارش معاونت فرهنگی

اداره‌ی کل فرهنگ و ارشاد اسلامی خوزستان

و حمایت انجمن آثار و مفاخر فرهنگی خوزستان پدیدآمده است.

.....

نشر خوزان

khuzan.pub@gmail.com

اهواز، فاز یک پادادشهر، کوی کاویان،

خیابان کاویان یکم، پلاک ۱۷

کد پستی: ۳۸۱۴۱ - ۶۱۸۵۶

تلفن: ۰۹۱۶۵۲۰۹۱۹۷

www.ketab.ir

فهرست

مقدمه ۶

نقب تاریخ

دیرینگی نام و تاریخ خوزستان و اهواز | مهوش واحددوست ۱۰

جندی‌شاپور؛ گذشته و امروز ۱۹

نگاهی به بنای زیبای سه گوش در اهواز | بهمن ساکی ۳۲

نفت و فوران قصه

نفت و بازتاب آن در آثار داستان‌نویسان خوزستانی | محمد جعفری قنواتی ۳۸

نفت را به زبان تاریخ باز گو می کنم؛ گفت و گو با دکتر علی یعقوبی نژاد | مجتبی گهستونی ۶۱

خوزستان سرزمین نخل و نفت و سینما؛ سینما و سینماگران در خوزستان | علی‌نقی طاهری ۷۰

قصه‌نویسان خوزستان | زنده‌یاد محمد ایوبی ۷۶

نقبی به معدن طلا؛ نگاهی به ادبیات و ادیبان اهواز | فردین کوراوند ۸۳

کاکل نخل و شعر

شعر و شط، جرعه‌هایی برای عطش؛ سیاحتی در شعر گرم خوزستان | دکتر بهزاد خراجات ۹۶

می‌خواستم شعری برای جنگ بگویم؛ نگاهی به بازتاب جنگ تحمیلی در شعر معاصر خوزستان | علی یاری ۱۰۴

نگاهی به شعر عربی شیعی در خوزستان | دکتر عباس پورعباسی ۱۳۳

تاریخچه ادبیات منظوم بختیاری؛ درآمدی بر ادوار شعر در گویش بختیاری | رضا بهرامی دشتکی ۱۴۵

سیاحت فرهنگ

خوزستان رؤیای هزار رنگ ایران؛ نیم نگاهی به فرهنگ عامه مردم خوزستان | منصوره رضوی ۱۵۴

خوزستان سرزمین نقش برجسته‌ها و آب‌های روان و تاریخ کهن | مجتبی گهستونی ۱۶۱

نخل درخت زندگی | نسرین جودکی ۱۷۱

www.ketab.ir

به نام خداوند جان و خرد

خوزستان را به درستی «گاهواره‌ی تمدن» نامیده‌اند. پیشینه‌ی چند هزار ساله‌ی تاریخی، اشیای نفیس باستانی و بقایای آثار ارزشمند گوناگون، گواهی است روشن بر این که این اقلیم همواره جای بود و باش مردمانی خردمند، فرهنگ‌مدار و با فضیلت بوده است. تاریخ خوزستان در دوره‌ی پیش از اسلام با حرکت‌های فکری و فرهنگی آمیخته است و عالی‌ترین نمونه‌ی این آمیختگی، فعالیت دانشگاه و مرکز پزشکی جندی‌شاپور است که از مهم‌ترین کانون‌های دانش‌اندوزی و گسترش علم و معرفت در دنیای قدیم به شمار می‌رود. در دوره‌ی اسلامی و پس از آشنایی ایرانیان با آیین نورانی اسلام، خوزستان دروازه‌ی ورود تشیّع به ایران و از کانون‌های پالندگی این مذهب بوده است و عالمان و اندیشمندان خوزستانی سهمی کم‌نظیر در گسترش مبانی عقیدتی و فکری فرهنگ شیعی داشته‌اند.

www.ketab.ir

کشف نفت، دسترسی به آب های آزاد، برخورداری از چندین رودخانه‌ی مهم، زمین‌های حاصل‌خیز، استقرار صنایع مهم و موقعیت جغرافیایی، بر اهمیت این دیار در تاریخ ایران معاصر افزوده است. توجه و گرایش مردمان خوزستان به گونه‌های فرهنگی و هنری نو، موجب تحولات فرهنگی ژرفی در خوزستان شده است. رواج هنر سینما و تئاتر، داستان‌نویسی، پذیرش معنادار گونه‌های شعر نو و... از مظاهر تأثیر نوگرایی در سرشت و سرنوشت اهل فکر و فرهنگ خوزستان است.

مقاومت جانانه‌ی اقوام سلحشور خوزستان در دفاع مقدس و دور نگه داشتن دست دشمن از آب و خاک میهن عزیزمان ایران، از جمله برگ‌های تابناک تاریخ این منطقه است و بی‌گمان تدوین کارنامه‌ی خوزستان و خوزستانی‌ها بدون در نظر آوردن حماسه‌های ماندگار باشندگان این سرزمین در پاس‌داشت تمامیت ارضی ایران ممکن نیست.

«نامه‌ی خوزستان» دریچه‌ای است بر کاری علمی و پژوهشی که اداره‌ی کل فرهنگ و ارشاد اسلامی و انجمن آثار و مفاخر فرهنگی خوزستان در پیش گرفته‌اند: گردآوری و تدوین مقالات و یادداشت‌های علمی مرتبط با جنبه‌های مختلف تاریخ و فرهنگ و تمدن این دیار و انتشار آن‌ها در دفترهایی با عنوان: «خوزستان شناخت». دفتر پیش رو، در واقع برگزیده‌ای است از این مقالات که به مناسبت بیستم اردیبهشت ۱۳۹۵ که در بیست و نهمین نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران به نام «روز خوزستان» نام‌گذاری شده است، منتشر می‌شود. شایان گفتن است که هر کدام از این مقالات، در آینده‌ای نزدیک در کنار مجموعه‌ای مفصل از مقالات مرتبط و در دفترهایی جداگانه منتشر خواهند شد.

امید است عالمان، اندیشمندان، استادان، پژوهشگران و اهل فرهنگ و هنر خوزستان ما را در ادامه‌ی این فعالیت پژوهش یاری‌رسان باشند.

همایون قنواتی
مدیر کل فرهنگ و ارشاد اسلامی
و دبیر انجمن آثار و مفاخر فرهنگی خوزستان

www.ketab.ir